

УДК 334.72

О. П. Косенко,

д.е.н., доцент,

М. В. Маслак,

аспірант,

Національний технічний університет «ХПІ»,

Харків

ІНТРАПРЕНЕРСТВО ЯК ФАКТОР ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

Комерціалізація (трансфер) нових технологічних продуктів, на наш погляд, завжди супроводжується двома основними проблемами, які тісно пов'язані між собою. По перше, результат комерціалізації інноваційних

технологій формується в умовах високої невизначеності, що обумовлює підвищений ризик (в порівнянні з традиційними напрямками підприємницької діяльності). По друге, приступаючи до процесу комерціалізації (трансферу) нових технологічних продуктів розробник технології (ліцензіар) відчуває у потенційного споживача (ліцензіата) дефіцит наявних ресурсів: навіть володіючи достатніми фінансовими ресурсами (що буває досить рідко), ліцензіат стикається з завданнями формування нових каналів матеріально-технічного постачання, підбору персоналу з іншими кваліфікаційними навичками, придбання додаткового обладнання, створення збутової мережі, реклами та ін. Дефіцит ресурсів збільшує невизначеність і ризик інтелектуально-інноваційної діяльності, а підвищений ризик є перешкодою для залучення ресурсів на успішну реалізацію проекту трансферу технології.

Одним з варіантів підвищення ефективності трансферу технологій може стати виділення особливих виробництв-інтрапренерів, тобто підприємств та їх відповідних підрозділів (наукових, технологічних, конструкторських, технічних, організаційних) здатних виробляти інноваційну, інтелектуально насичену, конкурентоспроможну продукцію.

Разом з тим, проведені нами дослідження свідчать про те, що в цей час в промисловості нашої країні спостерігається стала тенденція нерозуміння переваг та ефективності інтрапренерської діяльності. Причому, чим вище менеджерський рівень управління, тим ця тенденція більш виражена. Будучи відносно новим напрямком науково-виробничих досліджень, інтрапренерство представляє собою привабливе поле наукових досліджень, так як стан наукового знання в цій предметній області слабо структурований, синтетична природа феномену зумовлює співіснування великого числа підходів до його визначення та вивчення. Все вище сказане свідчить про те, що існує нагальна потреба в розумінні та вивченні сутності, ролі інтрапренерства для української економіки з метою застосування його в практичній діяльності вітчизняних підприємств. Тому в даний час у теоретичних і прикладних дослідженнях приділяється увага не тільки підприємництву, як одному з ефективних способів ведення справ на самостійній незалежній основі, але і підприємництва в єдності зі стратегією інтрапренерства або внутрішньофірмового підприємництва, пов'язаного з внутрішньофірмовим впровадженням (трансфером) та самостійним використанням інтелектуальних розробок (технологій, інновацій, об'єктів інтелектуальної власності) конкретного підприємства.

Інтрапренерство передбачає використання творчого потенціалу працівників всіх підрозділів промислового підприємства (не тільки підрозділів інноваційного спрямування), отже, ключовою фігурою є інтрапренер. Інтрапренер – це співробітник даного підприємства, який працює за наймом, проявляє творчу ініціативу, відрізняється особливим духом підприємництва, генерує нові ідеї, організовує бізнес таким чином,

щоб підприємство отримувало прибуток за рахунок ефективного використання власних інтелектуальних та матеріально-технічних ресурсів. Як вірно відмічає О.І.Алексашкіна [1], інтрапренеру притаманні мікрополітичні здатності при втіленні своєї підприємницької діяльності в рамках сформованого, діючого підприємства. Таким чином, це «людина економічна», що має статус, освіту, володіє здоровими амбіціями для реалізації своїх ідей, уникаючи і дозволяючи внутрішньофірмові конфлікти. Інтрапренер (внутрішньофірмовий підприємець) на даному підприємстві може бути керівником, спеціалістом, робочим, тобто виконувати свої функції у відповідності з робочим місцем. Разом з тим, інтрапренером може бути тільки така особистість, яка володіє певними підприємницькими здібностями. Тестування дозволяє виявити в них такі важливі підприємницькі якості, як: схильність до ризику, креативність, спрямованість на досягнення поставленої мети, уміння складати бізнес-плани, навички в сфері права, економіки та фінансів і т.п. Отже, з усього вищесказаного можна виділити одну з основних характеристик інтрапренера – це мотивація підприємницької діяльності як мотивація особливого виду праці. Надзвичайно важливим є той факт, що в комплекс внутрішніх спонукань інтрапренерства входить розробка і реалізація продуктових та технологічних інновацій, тобто інтелектуальна складова його діяльності, а значить і всього колективу даного підприємства.

Література

1. Алексашкина Е.И. Внутрифирменное предпринимательство / Е.И. Алексашкина // Научный журнал СПбГУНиПТ [Электронный ресурс]. – 2011. – № 1. – Режим доступа: <http://www.open-mechanics.com/journals>.
2. Аниконов Н. Б. Механизмы и функции интрапренерства в инновационной деятельности предприятий и регионов. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.05. – Экономика и управление народным хозяйством (управление инновациями и инвестиционной деятельностью, региональная экономика, предпринимательство). – Кисловодск, – 2004. – 178 с.
3. Власова, М. Ф. Система интрапренерства в сфере строительства : монография / М. Ф. Власова, В. В. Козлов, А. М. Платонов. - Екатеринбург : УрФУ, 2014, - 144 с.
4. Грабченко А.И. Основы маркетинга высоких технологий : [учебное пособие] / Грабченко А.И., Перерва П.Г., Смоловик Р.Ф. – Х. : ХГПУ, 1999. – 242 с.
5. Жабин А.П. Интрапренерство как инструмент управления инновационной активностью предприятия / А.П.Жабин, Е.А. Кандрашина, Е.П.Трошина // Вестник Самарского государственного экономического университета. Самара, № 6(56), 2009. – С. 38-44.
6. Миллер А.Е. Интрапренерство / А.Е.Миллер, С.Н.Чуканов.- Омск: Изд-во ОмГТУ, 1998.- 141 с.
7. Негреева В.В. Интрапренерство как расширенная форма управления предпринимательскими структурами [Электронный ресурс] / В.В.Негреева

// Экономика и экологический менеджмент. 2013. №3.- Режим доступа: <http://economics.open-mechanics.com/articles/749.pdf>

8. Перерва П. Г. Антикризисный мониторинг финансово-экономических показателей работы машиностроительного предприятия / П.Г.Перерва, В.Л.Товажнянский // Экономика развития. – Харьков : ХНЕУ. – 2010. – №2 (54). – С. 46–50.

9. Перерва П. Г. Синергетический эффект бенчмаркинга конкурентных преимуществ / П.Г.Перерва, Н. П. Ткачова // Маркетинг и менеджмент инноваций . – 2011. – № 4(1). – С. 55-66.

10.Перерва П.Г. Антикризисные инструменты стабильного развития предприятия: инновационная, инвестиционная та маркетинговая политика / П.Г.Перерва, А.В.Косенко, О.П.Косенко // Вісник Нац.техн.ун-ту "ХПІ" : зб.наук.пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 25. – С. 100-106.

11.Перерва П.Г. Экономика та організація інноваційної діяльності : підруч. / П.Г.Перерва; за ред. П.Г.Перерви, С.А.Меховича, М.І.Погорелова. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008. – 1080 с.

12.Перерва П.Г. Развитие методов анализа фактического состояния конкурентных преимуществ предприятия / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Экономика развития. – Харьков : ХНЕУ, 2011. – № 4 (60). – С. 116-120.

13.Перерва П.Г. Развитие методов анализа фактического состояния конкурентных преимуществ предприятия / П.Г. Перерва, Н.П. Ткачова // Экономика развития. – Харьков : ХНЕУ, 2011. – №4 (60). – С. 116-120.

14.Пузикова Е.А. Управление предприятием на основе интрапренерской деятельности / Е. А. Пузикова // Российское предпринимательство. - 2008. - № 7. - С. 60-63.

15.Стоцкая А.А. Формирование экономических и организационных условий эффективной интрапренерской деятельности на предприятиях / А.А.Стоцкая // ЭКОНОМИНФО.- 2013.- № 19.- С.70-74.

16.Pererva P.G. Technology transfer [Text] / P. G. Pererva, G. Kocziszky, D. Szakaly, M. Somosi. — Veres-Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.